

PŁACONY (69) *part praet impf*

płacony (48), **płacon** (20), *płacony a. płacon* (1).

a jasne. ♦ *W formach złożonych o jasne.* ♦ *W formach niezłożonych:* -ón, -ona, -ono.

sg m N (praed) *płacón* (4). ♦ *f N (praed)* *płacona* (10), *płaconã* (5), *płacon(a)* (1); -a *GroicPorz*; -ã *ModrzBaz*; -a : -ã *UstPraw* (1:1), *SarnStat* (8:3). ♦ *n N (praed)* *płacono* (6), *płaconé* (6); -o *UstPraw*, *SkarŻyw*; -o : -é *SarnStat* (4:6). ♦ *pl N subst* *płaconé* (37); -é (32), -(e) (5).

Składnia dopełnienia sprawcy: płacon(y) od kogo (5), *przez kogo* (4); *od kogo Modrz*; *od kogo : przez kogo SarnStat* (4:4).

Sł stp s.v. płacić, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej podanych przykładów) s.v. płacić.

Za który uiszcza się należność, daje się pieniądze (lub towar określonej wartości) (69) : ConPiotr 32; Unciaria lex, Była yedná vřtávã która zákázovála áby nie więcej yeno yeden płat álbo lichwã od głowney řummy w rok był płácón. Mącz 502b; zařlugi/ ták zãwdy máiã być řzczodrze płãczone GórnDworz Hh7; ModrzBaz 118; wiãrdunek grořzy Prãřkich ná řwięto řwiętego Marćiná przerweczoné/ ná kãždy rok nam máiã bydź płãconé miãłto dźieřięćiny folwãrkowéy. SarnStat 187; chromotã wieczna ná ręce/ nodze y ořlepienie okã/ tãkze vćięćie nořã ma bydź płãconé SarnStat 622, 274 [2 r.], 303, 352, 369, 615 (14).

płacony od czego (2): *od pãmiętnégo wedle řtãrych Stãtuów tész cztery grořze niech będã płãconé. SarnStat 819, 818.*

płacony z czego (1): *długi brãterřkié z řpólnych dóbr máiã bydź płãconé. SarnStat 592.*

płacon(y) komu (15): *Mãc zãbita ma być řynowi płãconã choćiaby był Bękart. UstPraw D3v; ModrzBaz 123; Nie wypolãzonéy biãłéyglowie trzydzieřci grzywien bywãiã płãconé. SarnStat 632, 63, 187, 188, 197, 349 (14).*

płacony po czemu (1): *Korzenie po czemu płãconé bydz ma, y iãko droga kwartã winã. SarnStat 273.*

płacony za co (3): *tylko zã Dekrét rzeczy głownéy niech będzie pãmiętné płãconé. SarnStat 797, 819, 825.*

płacon(y) czym (8): *człowiek/ [...] národu řzlãcheckiego czći ieřt y powãżenia godny/ [...] prżeto płãcon nie ma bydź řadnem ná řwiećie złotem [o karze za męžobójřtvo]. GórnRozm E4v. Cf »pieniãdzmi, monetã, myńcã płacony«.*

W połączniu z rzeczownikiem okreřlajãcym rodzaj zobowięzania pieniężnego (19): Porãdłne thãk ma być płãcono w kãżdym powiećie od łanu dwã grořzã UstPraw Gv; řakry od Papieřã odpulřczone/ iuż y Rzeczypolřpolitey niemiãły być płãcone ModrzBaz 123; SarnStat 7, 197, 188 [2 r.], 349, 352 (17).

W charakterystycznych połączniach: płãcone(-y, -a) cłó, czynsz (2), dziesięćina (3), kontrowersyja, myto (2), pãmiętné (2), podatek (2), podymne (3), poradłne, prowent, rany (2), rzecz, sakra, salaryja, sol, suma (2), wina (2), zãřluga, żołd; płacony drożej, wedle przywilejów, na czas naznaczoney, na wieki (2).

Frazy: »dług ma być (a. niech będzie, a. był) płacony« = debitum solvantur JanStat (4); UstPraw E3; SarnStat 407, 592; y owřzem długow ták wiele: iż/ by řprãwiędliwie były płãcone iãko řã zãpifãne/ Polřkã řãmã nigdyby zã to nieřtalã. PowodPr 25.

»gardła są płacone« (1): niechay im [*ludziom pospolitym*] nie będzie przydana tá wielka á ze wśzech naľroźľza nędzá/ áby ich gárdľá tą trochą pieniędzy były płacone [*ut eorum caedes tantula mercede redimantur*] *ModrzBaz* 80.

»głowa płacona jest (a. była, a. być ma)« = *caput est solvendum a. solvi debet, pro capite dare est consuetum* *JanStat* [*szyk zmienny*] (5): Gdyby kto zá Sláchcicá fię miał nie będąc iem á był zábit/ takowego głowá gdy fię to *Scrutinium* okaże płacona być niema *UstPraw* K2; głowá chłopśka tylko dzieśiącią grzywien pieniędzy náľzych od Sláchcicá płacona była. *ModrzBaz* 27v; *GórnRozm* E3v; *SarnStat* 239, 643.

»wina ma (a. powinna, a. zwykła) być płacona« = *poena debetur, poena solvi solita* *JanStat* (9): Winá Burgrábśka wedle Práwá/ ma być płaconá w łzefć Niedźiel *GroicPorz* k2v; *SarnStat* 252, 491, 581, 752 [2 r.], 824 (8).

Wyrażenia: »[*jakimi*] pieniądzmi (a. trochą pieniędzy), [*jaką*] monetą, myńcą płacony« [*szyk 6:1*] (3:3:1): *UstPraw* E3; *ModrzBaz* 80; káždé dľugi niech będą málęmi pieniądzmi płaconé/ [*minuta pecunia ... exigantur et solvantur* *JanPrzyw* 10] *SarnStat* 407; Któré to podatki zwykły byďż płaconé Monetą poľpolitą y zwyczáyną [*solvi... in moneta currenti et consuetis* *JanPrzyw* 10] *SarnStat* 888, 349, 407, 888 *marg.*

»sowicie, szczodrze płacony« (1:1): zaľlugi/ ták záwdy máią być łzczodrze pláczone *GórnDworz* Hh7; RAny Szłácheckie máią byďż łwicie płaconé *SarnStat* 622.

Przen [*komu*] (1) : zapľátę mu [*Pan Jezus Piotrowi*] wielką obiecuię/ mowiąc: Stokrotnie ná łwiećie to plácono [!] tobie/ á po łmierći żywot wieczny dánýć bęďzie. *SkarŻyw* 596.

Cf **PŁACIĆ**